

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พฤติกรรมการใช้ชีวิต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้ชีวิตในที่พักเอกสารย่านรังสิต จังหวัดปทุมธานี

Personal Relationship, Living Behaviors, and Academic Achievement of University Students in the Private Residence, Rangsit Area, Pathumthani

สุวรรณี ลักษณวณิช¹

Suwannee Luckanavanich

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์แบบเพื่อนและความสัมพันธ์แบบคนรัก ของนักศึกษาที่เข้าพักในที่พักเอกสาร (2) ทำนายความสัมพันธ์แบบเพื่อนและความสัมพันธ์แบบคนรักของนักศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน / พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน / พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักของนักศึกษาที่พักในที่พักเอกสารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาที่ใช้ชีวิตในที่พักเอกสารย่านรังสิต จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2554 จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุ และโค-สแควร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- ความสัมพันธ์แบบเพื่อนและความสัมพันธ์แบบคนรัก มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- ความสัมพันธ์แบบเพื่อนและความสัมพันธ์แบบคนรักของนักศึกษาที่เข้าพักในที่พักเอกสาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน / พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก ดังนี้
 - ความสัมพันธ์แบบเพื่อนและความสัมพันธ์แบบคนรักสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักได้ร้อยละ 18.70 ($p < .01$)
 - ความสัมพันธ์แบบเพื่อนและความสัมพันธ์แบบคนรักสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักได้ร้อยละ 28.80 ($p < .01$)
- พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่แตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน
- พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักของนักศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (ความสัมพันธ์แบบเพื่อน / ความสัมพันธ์แบบคนรัก) พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

*ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

¹ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Department of Public Relations, School of Communication Arts, Bangkok University, e-mail: suwannee.l@bu.ac.th

ABSTRACT

This research aimed to (1) study the relationship between friendship and romantic relationship of university students when staying in the private residence (2) predict friendship and romantic relationship of students affecting living behaviors shared with friends / living behaviors shard with romantic friends and (3) study university students' living behaviors shared with friends / living behaviors shared with romantic friends affecting academic achievement. The research samples consisted of three-hundred and eighty-four university students in academic year 2011 living in the private residence, Rangsit area, Pathumthani. The research instrument was a five-rating-scale questionnaire. The data obtained were analyzed using descriptive statistics: Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, multiple regression, and Chi-square. The major findings were as follows:

1. Friendship and romantic relationship were found to be significantly related at .01 level of confidence. The magnitudes were found to be low.
2. Friendship and romantic relationship were found to be factors affecting living behaviors shared with friends and living behaviors shared with romantic friends as follows:
 - 2.1 Friendship and romantic relationship could predict living behaviors shared with friends by 18.70 ($p < .01$).
 - 2.2 Friendship and romantic relationship could predict living behaviors shared with romantic friends by 28.80 ($p < .01$).
3. Different living behaviors shared with friends were found not to be significantly different with academic achievement.
4. Different living behaviors shared with romantic friends were found not to be significantly different with academic achievement.

Keywords: Personal relationship (friendship / romantic relationship), Living behaviors shared with friends, Living behaviors shared with romantic friends, Academic achievement

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้เติบโตและขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว สถาบันการศึกษาหลายแห่งได้มีการขยายวิทยาเขตออกจากกรุงเทพมหานคร ไปยังบริเวณรอบปริมณฑล และ บางมหาวิทยาลัยยังได้ขยายวิทยาเขตครอบคลุมทั่วทุกภาคของประเทศไทย เพื่อเป็นการพัฒนาทางด้านการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ที่พักอาศัยสำหรับนักศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งบางมหาวิทยาลัยมีหอพักภายใน แต่ยังไม่เพียงพอ กับความต้องการของนักศึกษา

บางมหาวิทยาลัยก็ไม่มีหอพักภายใน ด้วยเหตุผลดังกล่าว นักศึกษาจึงจำเป็นต้องเช่าที่พักจากชนบริเวณใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัย ซึ่งมีทั้งหอพักจดทะเบียนถูกต้องตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 เป็นรูปแบบหอพักที่แยกอาคารสำหรับชาย หรือแยกอาคารสำหรับหญิง และหอพักที่แยกชั้นสำหรับชาย / หญิง และแยกครึ่งชีกช้ายและชีกขวา สำหรับชาย / หญิง และหอพักที่ไม่จดทะเบียน เป็นหอพักที่ชายหญิงอยู่ร่วมกัน ไม่แยกชาย / หญิง โดยเปิดให้บริการในรูปแบบห้องให้เช่า คอนโดมิเนียม อพาร์ทเม้นท์ ฯลฯ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2551)

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาที่พักในหอพักเอกชน นักศึกษาระบุเหตุผลการมาเข้าที่พักเอกชนหลายประการ คือ 1) นักศึกษามากจากต่างจังหวัดและไม่มีญาติพี่น้องในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จึงไม่มีที่พัก 2) นักศึกษาจากต่างจังหวัดที่มีญาติอยู่ในกรุงเทพฯ หรือปริมณฑล แต่ต้องการที่พักเป็นส่วนตัว เพราะมีปัญหาเมื่อยกับญาติ อาทิ การเข้ากันไม่ได้ การไม่มีอิสระในการดำเนินชีวิตโดยต้องอยู่ในความควบคุมของญาติอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา 3) นักศึกษาที่มีบ้านพักอยู่ในกรุงเทพฯ แต่ขออนุญาตผู้ปกครองอยู่ที่พักเอกชน เพราะต้องการความเป็นอิสระ รวมทั้งปัญหาการจราจรติดขัด การคมนาคมไม่สะดวก ทำให้นักศึกษาเข้าเรียนสายและเข้าห้องสอบไม่ทัน รวมทั้งมีวิชาเรียนที่ต้องทำกิจกรรม โครงการรายงาน และการบ้าน ร่วมกับกลุ่มเพื่อนในเวลาเย็น 4) พ่อแม่สนับสนุนและผลักดันให้ลูกอยู่หอพัก เพราะเห็นว่ามหาวิทยาลัยอยู่ใกล้จากบ้าน และต้องการให้ลูกได้รับความสะดวกสบาย ทุ่มเทเวลาให้กับการเรียนอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีความเชื่อมั่นว่าลูกจะตั้งใจเรียน และให้ความไว้วางใจกับหอพัก

นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจัดเป็นวัยรุ่นที่มีอายุประมาณ 18-23 ปี วัยรุ่นเป็นวัยแห่งหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต (Turning point) ระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ ที่จะจัดเข้าฝ่ายใดไม่ได้ เป็นวัยที่สภาพทางร่างกายและสภาพทางอารมณ์ไม่คงที่ ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง ต่างๆ ทั้งทางด้านสังคมและสภาพร่างกาย และอาจทำให้เด็กที่อยู่ในช่วงวัยนี้เกิดความสับสน เรียกได้ว่า เป็นช่วงเวลาที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้การวางแผนของวัยรุ่นทำได้ยากลำบาก อีกทั้งยังมีปัญหาต่อการปรับบุณฑิภาวะ เพื่อให้ก้าวข้ามสู่การเป็นผู้ใหญ่ (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539, อ้างใน สุวรรณี ลัคนาภิช, 2554) นอกจากนี้ วัยรุ่นยังเป็นวัยที่รักอิสระ รักความสะดวก สบาย รักพื่อนผู้ช่วยเหลือเพื่อน ติดเพื่อน และเชื่อฟังเพื่อนมากกว่าผู้ปกครอง กอร์ดอน นิวเฟลด์ นักจิตวิทยาพัฒนาการในแคนาดา เรียกพุทธิกรณ์นี้ว่า “การอิงเพื่อนร่วมรุ่น” โดยวัยรุ่นจะรับแบบอย่างพุทธิกรณ์จากเพื่อน ไม่ใช่จากพ่อแม่ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ถูกนำไปใช้ในที่ศึกษาเช่นเดียวกัน ที่ศึกษาในกรณีที่นักศึกษาเข้าที่พักเอกชนในพื้นที่ที่อยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษามีโอกาสพบปะกัน

และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจัดว่าเป็นรูปแบบที่ดีของความสัมพันธ์แบบเพื่อนที่มีการสร้างความคุ้นเคย ใกล้ชิดและสนิทสนมกัน และทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ในทางตรงกันข้าม นักศึกษาที่เข้าที่พักเอกชนก็มีโอกาสที่จะเกิดพฤติกรรมทางลบ หากมีเพื่อนชักจูงไปในทางไม่ดี ก็จะเกิดปัญหาที่ยากต่อการควบคุมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในปัจจุบัน เช่น ปัญหาเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ปัญหาการมัวสุม ปัญหาการเสพยาเสพติด ปัญหาการพนัน เป็นต้น (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับ ออมรวิชช์ นาครทรรพ ผู้อำนวยการสถานรวมจิตติ ที่กล่าวว่า เด็กกลุ่มระดับอุดมศึกษา เป็นโรคสำคัญ กล่าวคือ การอยู่หอพักของสถานศึกษา ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่อง เพศ ยาเสพติด มากกว่าหอพักในสถานศึกษา (ข่าวสด, 2550) เพราะวัยรุ่นช่วงนี้ต้องการความเอาใจใส่ดูแล ต้องการเพื่อนและการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ใจร้อน ตัดสินใจรวดเร็วโดยขาดการติ่ร่ต่องอย่างรอบคอบ และเมื่อนักศึกษาพบปัญหา ก็อาจปรึกษาเพื่อนแทนที่จะปรึกษาพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรืออาจารย์ในสถาบันการศึกษา

นอกจากนี้ เมื่อนักศึกษามาอยู่ในที่พักเอกชนได้ระยะหนึ่ง ก็จะเกิดความใกล้ชิด ความเห็นอกเห็นใจ ทำให้ความสัมพันธ์จากเพื่อน (Friendship) แปรเปลี่ยนเป็นความสัมพันธ์แบบคู่รัก (Romantic Relationship) และเมื่อความสัมพันธ์ลักษณะนี้เกิดขึ้นในวัยเรียน ก็อาจเกิดทั้งผลดีและผลเสีย กล่าวคือ นักศึกษาอาจช่วยเหลือกันในการเรียน เช่น การทบทวนความรู้ก่อนสอบ หรือการเป็นที่ปรึกษาให้กันและกัน เมื่อเพื่อนมีปัญหา ในทางตรงกันข้าม นักศึกษาอาจชักชวนกันทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เช่น ชวนกันไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์จนติดไปดีมสุรา เล่นการพนัน และมัวสุมเสพยาเสพติด หรือการขาดเรียน โดยละเอียด ที่อาจตามมา เช่น ความสนใจในการเรียนลดลง การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร มีหนี้สินจากการพนัน ติดยาเสพติด ก็จะส่งผลให้การเรียนตกต่ำ หากเป็นเช่นนี้ การสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดก็จะเป็นไปได้ยาก พ่อแม่จะเสียใจที่ลูกไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งความหวังไว อีกทั้งยังเป็นการขาดทุนทางการศึกษาอีกด้วย ดังที่วิไลักษณ์ เสรีตรากูล (2555) กล่าวว่า การปฏิบัติบทบาทของบุตรอาจแตกต่างไปจากความคาดหวังของบิดามารดา การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อแบบแผนพุทธิกรณ์ของบุคคล การที่สามารถของครอบครัวบิดามารดา และบุตรได้ออกไปสัมผัสสภาพแวดล้อมภายนอก

ครอบครัวในบริบทที่แตกต่างกัน จึงเกิดความแตกต่างกัน ทางด้านหัศนศิลป์ ค่านิยม ความคาดหวัง และบรรทัดฐาน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงตระหนักรถึงความสำคัญ ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้ชีวิตในที่พัก เอกชน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ ของนักศึกษาที่อาจเกิดขึ้นทั้งแบบเพื่อน และความสัมพันธ์ แบบคนรัก รวมทั้งพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน และ พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก โดยศึกษาจาก ตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาที่ใช้ชีวิตในที่พักเอกชน ย่านรังสิต จังหวัดปทุมธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์แบบเพื่อน และ ความสัมพันธ์แบบคนรักของนักศึกษาในที่พักเอกชน

2. ทำนายความสัมพันธ์แบบเพื่อน และความสัมพันธ์ แบบคนรักของนักศึกษาในที่พักเอกชนที่มีต่อพฤติกรรมการ ใช้ชีวิตกับเพื่อน

3. ทำนายความสัมพันธ์แบบเพื่อน และความสัมพันธ์ แบบคนรัก ของนักศึกษาในที่พักเอกชนที่มีต่อพฤติกรรมการ ใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก

4. ผลกระทบของพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน ของ นักศึกษาที่พักในที่พักเอกชนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. ผลกระทบของพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็น คนรัก ของนักศึกษาที่พักในที่พักเอกชนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลกับนักศึกษาที่เข้าที่พักเอกชน บริเวณใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ ย่านรังสิต จังหวัดปทุมธานี โดยศึกษาภัณฑ์นักศึกษาชั้นปีที่ 2 – 4 และมีประวัติการเข้าพักในที่พักเอกชนอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา และยังคงพักอาศัยอยู่ในที่พักเอกชนใน เวลาที่สำรวจ

การที่ผู้วิจัยไม่เลือกนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการสำรวจ เพราะนักศึกษาปีที่ 1 ไม่ได้อยู่ในมหาวิทยาลัย แต่ผู้วิจัยต้องการทราบ คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาก่อนเข้าพักในที่พักเอกชน เพื่อ เปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยเมื่อเข้าพักในที่พักเอกชน

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรในกรอบแนวคิดดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

มิตรภาพระหว่างเพื่อนเป็นความสัมพันธ์ที่มีรูปแบบ เฉพาะ ไม่มีพิธีการ เกิดขึ้นจากความสมัครใจที่สามารถเติมเต็ม ให้กันและกันได้ Wood (2004) กล่าวถึงมิตรภาพระหว่าง เพื่อนว่ามีลักษณะดังนี้

1. ความตั้งใจที่จะทุ่มเทเวลา ความพยายาม พลังกาย และพลังความคิด และความรู้สึกให้แก่กัน

2. ความใกล้ชิดด้านอารมณ์ เพื่อให้เพื่อนและเรารู้จัก ตัวตนของกันและกัน อีกทั้งเป็นการแสดงความชอบ ความรัก รวมทั้งการใส่ใจในความสุขของแต่ละฝ่าย ซึ่งความใกล้ชิด ด้านอารมณ์สามารถเกิดขึ้นได้โดย

2.1 ความใกล้ชิดผ่านทางบทสนทนา ผู้หญิงมักมองว่า การพูดคุย เป็นกิจกรรมหลักในการสร้างและรักษาความ สนิทสนม และการสื่อสารเป็นหนทางหลักสู่การรู้จักตัวตน ได้ดี

2.2 ความใกล้ชิดสนิทสนมผ่านการร่วมกันทำกิจกรรม กิจกรรมและความเป็นเพื่อนเป็นศูนย์กลางของการเกิด มิตรภาพในแต่ละบุคคล เพราะเกิดความใกล้ชิดสนิทสนม

3. การยอมรับ มีการรับรู้ว่าตัวเราและเพื่อนเป็นมนุษย์ บุคุณคนหนึ่ง

4. ความไว้เนื้อเชื่ोใจ ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ ความมั่นใจ ในตัวผู้อื่นว่าเราสามารถพิงพาได้ และความรู้สึกที่รับรู้ว่า เพื่อนจะใส่ใจตัวเราและสวัสดิภาพของเรา

5. แรงสนับสนุน ซึ่งแรงสนับสนุนพื้นฐานง่ายๆ เช่น คำพูด หรือการให้เขารับรู้ว่าเขามีได้อยู่คนเดียว Brant Burleson และ Wendy Samter (1994) สรุปว่า การ สนับสนุนเป็นความคาดหวังพื้นฐานของมิตรภาพ เราคาดหวัง ว่าเพื่อนจะให้การสนับสนุนเราเมื่อเรามีความเครียดวิตกกังวล เกิดขึ้น

ศิริพิชญ์ ภูษณะเศรษฐี (2546) กล่าวถึงลักษณะทาง สังคม ซึ่งหมายถึงลักษณะการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ลักษณะทางสังคมของวัยรุ่นมีลักษณะเด่น 2 ประการ คือ วัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับเพื่อนจนยึด “เพื่อนเป็นหลัก” และ “เริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ” โดยมีลำดับขั้นของ การสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน 3 ระยะ คือ ระยะแรก คือ เป็นหมู่คณะ (Peer) คือเลือกคนเพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน

แล้วตั้งเป็นกลุ่มขึ้น ระยะที่สอง คบเป็นเพื่อนสนิท (Colleague) คือเลือกคบเฉพาะที่สัมพันธ์ประมาณ 4-5 คน ระยะที่สาม คบเป็นเพื่อนรู้จัก (Pal) คือคบเฉพาะเพื่อนที่จะเล่าทุกสิ่งทุกอย่างให้ฟังได้ส่วนมากจะมีเรา 1-2 คน ซึ่งวัยรุ่นจะพัฒนาการคบเพื่อนจากการคบเป็นหมู่คณะ ในวัยรุ่นตอนต้นเป็นการคบแบบเพื่อนคู่หูในวัยรุ่นตอนปลาย เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับเจตคติและ พฤติกรรมทางสังคม กล่าวคือ วัยรุ่นต้องการความเป็นอิสระ ใน การคบเพื่อน การที่ยวترة เมื่อวัยรุ่นรู้สึกขาดความมั่นใจ ก็จะมีการขาดเชื่อความรู้สึกนั้นด้วยการเข้าหาเพื่อนวัยรุ่นจะให้ ความสำคัญกับเพื่อนโดยการจับกลุ่มให้นานนั่นแฟ้มและ ผูกพันกับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น กลุ่มของวัยรุ่นจะไม่มีเฉพาะ เพื่อนเพียงเดียวกันเท่านั้น แต่เมื่อเพื่อนต่างเพศเข้ามาสมบท ด้วย ระยะนี้จึงเป็นการเริ่มต้นการใช้ชีวิตในกลุ่มอย่างเห็นได้ ชัด การเข้ากลุ่มของวัยรุ่นจะมีลักษณะการเข้ากลุ่มแบบ ต่างๆ กัน แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. แกang (Gang) หมายถึง กลุ่มผู้ร่วมคิดที่มีแนวคิด เดียวกัน สมาชิกของแกังมักจะเป็นเพศเดียวกันมีเจตคติที่ เหมือนกัน

2. การรวมกลุ่มในลักษณะกลุ่มย่อยหรือกลุ่มเพื่อนสนิท (Cliques) กลุ่มเพื่อนสนิทของวัยรุ่นจะมีประมาณ 2-3 คน ซึ่งเป็นเพศเดียวกัน

3. กลุ่มเพื่อนสนิทที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มย่อย (Crowds) ซึ่งอาจเกิดจากการพบกันในงาน หรืองาน สังสรรค์ที่พับกันในกลุ่มใหญ่ โดยความสนใจของสมาชิกใน กลุ่มอาจเหมือนหรือต่างกันก็ได้

4. การจับคู่กันหรือเป็นเพื่อนคู่หู (Pal หรือ Chums) ซึ่งคือเพื่อนสนิทที่สามารถบอกรความลับของกันและกันได้ มี ความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากที่สุดและสามารถพิสูจน์ให้ เห็นความเป็นเพื่อนแท้ได้

นอกจากนี้ Wood (2008) ยังกล่าวถึงขั้นตอนการ พัฒนาความสัมพันธ์แบบเพื่อน ซึ่งมีลักษณะความสัมพันธ์ ดังนี้

1. เมื่อเพิ่งรู้จักกันกับเพื่อน จะมีปฏิสัมพันธ์ที่จำกัด มี การทักทายและพูดคุยกันในเรื่องทั่วไป พูดคุยกันด้วยว่า สาภาพ และพูดคุยเฉพาะหัวข้อที่มั่นใจว่าคุณแล้วรู้สึกปลอดภัย (Role-limited Interaction)

2. เมื่อมีความคุ้นเคยกับเพื่อน ต่างฝ่ายต่างหลีกที่เป็น ความสนใจร่วมกัน เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์แบบเป็นมิตร (Friendly Relations)

3. เมื่อความคุ้นเคยกับเพื่อนมากขึ้น ก็จะเริ่มมีการ เปิดเผยตัวเองมากขึ้น มีการทำกิจกรรมร่วมกัน และ แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ความสนใจ ค่านิยม เป้าหมาย และทัศนคติร่วมกัน (Moving Toward Friendship)

4. เมื่อมิตรภาพกับเพื่อนเริ่มต้นขึ้น มีความเกี่ยวพัน และสนใจกันมากขึ้น มีการทำกิจกรรมที่ชอบร่วมกัน ปัทสถานและบทบาททางสังคมมีความสำคัญลดลง แต่มีการ กำหนดบทบาทและกฎทางสังคมในการปฏิสัมพันธ์เฉพาะ ส่วนตัวร่วมกัน (Nascent Friendship)

5. เมื่อมิตรภาพกับเพื่อนมั่นคงขึ้น มีการคบหากันโดย ทั้งสองไม่ถามว่าจะคบกันหรือไม่ เพราะมีความสัมพันธ์ ต่อเนื่อง เปิดเผยมากขึ้น มีความไว้เนื้อเชื่อใจ (Trust) และ รู้สึกปลอดภัยในการแบ่งปันสิ่งต่างๆ ให้กันและกัน (Stabilized Friendship)

6. เมื่อมิตรภาพกับเพื่อนเสื่อมลง มีการละเมิดกฎที่ ร่วมกันตั้งขึ้น เช่น มีการเปิดเผยความลับของเพื่อนกับบุคคล ที่สาม เกิดความรู้สึกเบื้องต้น เกิดความไม่แน่นอนเพิ่มขึ้น มีการ ใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารที่หลอกหลอนมากขึ้น เพื่อปักป้อง ตัวเอง และมีการถอยห่างจากกัน (Waning Friendship)

7. เมื่อมีการรักษาความสัมพันธ์เพื่อนให้ดีขึ้น มีการ ยกโทษให้เพื่อน และเข้าใจเพื่อน เพื่อรักษาความสัมพันธ์ต่อไป และกลับมามีความใกล้ชิดและไว้วางใจกัน

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2549: 338) กล่าวว่า การคบ เพื่อนร่วมวัยเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่สำคัญยิ่งต่อจิตใจของ วัยรุ่น แต่การคบเพื่อนย่อมมีทั้งคุณและโทษ เพื่อนอาจเป็นผู้ ประคับประคองจิตใจของวัยรุ่นในยามทุกข์ร้อน เพื่อนทำให้ วัยรุ่นรู้สึกถึงการเป็นเจ้าชีวิตของกันและกัน แต่ในมุมกลับกัน เพื่อนอาจซักนำวัยรุ่นไปในทางที่เสื่อมเสีย ผู้เป็นอาชญากร วัยรุ่นมากมายในแบบทุกประทศนั้น เมื่อค้นหาสาเหตุมัก พบว่า ปัจจัยหนึ่งเกิดจากเพื่อนซักจุ่ง และประวัติเด็กที่เสีย คุณ เช่น เกเร ติดยาเสพติด ล้วนมีสาเหตุมาจากการถูกเพื่อน ซักจุ่ง เพราะจิตใจวัยรุ่นนั้นจะเอيدอ่อน ฉะนั้น การรู้จักคบ เพื่อนที่ดีและซักจุ่งกันไปในทางที่ดีจึงเป็นพฤติกรรมที่สำคัญ ของวัยรุ่น

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์แบบเพื่อนเป็นพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่นที่เกิดจากความใกล้ชิดผ่านการสนทนากับเพื่อน การพูดคุยและการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน จนเกิดความใกล้ชิดสนิทสนม โดยลักษณะของความสัมพันธ์เริ่มต้นจากการรู้จักกัน จนกระทั่งคุ้นเคยกันมากขึ้น และอาจมีช่วงที่มิตรภาพเสื่อมลง แต่ก็จะพยายามกลับมา มิตรภาพที่ดีเหมือนเดิม และจะเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้จากการสังเกต / การเลียนแบบจากต้นแบบที่เป็นเพื่อน

2. แนวคิดและทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่าง คนรัก

ความสัมพันธ์แบบคนรัก มีคุณลักษณะเฉพาะของความสัมพันธ์ คือ คู่อยู่ รึมต้นขึ้นจนกลายเป็นความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน เป็นการผูกมัดกับความสัมพันธ์อื่นซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดจากอำนาจทางจิตใจระหว่างตัวบุคคล ที่เจตนาสร้างความสัมพันธ์ตั้งแต่รึมต้น จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันในชีวิต การผูกมัดกับความสัมพันธ์รักจะเกิดขึ้นระหว่างบุคคล และจะแทนที่ด้วยคนอื่นไม่ได้ แต่ในขณะที่ความสัมพันธ์แบบอื่นนั้นคนอื่นแทนที่กันได้ และจะเกี่ยวข้องกับความไม่ผ่านถึงเรื่องราวความรักและความรู้สึกทางเพศ ซึ่งความรู้สึกนี้ไม่เกิดขึ้นกับเพื่อนและครอบครัว

การพัฒนาความสัมพันธ์แบบคนรัก

Wood (2008) กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาความสัมพันธ์แบบคนรัก ที่มีลักษณะความสัมพันธ์ดังนี้

ขั้นแรก การเลือกหาคนรักตามรูปแบบที่เราต้องการตามความเหมือนหรือความคล้ายคลึงกันกับคนรักในด้านต่างๆ (Individuals)

ขั้นที่สอง ความสนใจในการมีปฏิสัมพันธ์และตอบสนองต่อคนรักที่มีค่าในมุมมองของตัวเอง รวมทั้งมีบุคลิกภาพเหมือนกัน และมีความดึงดูดใจทางกายภาพที่เข้ากับตนเอง (Invitational Communication)

ขั้นที่สาม การสื่อสารเพื่อทำความรู้จักกันมากขึ้น มีความใกล้ชิดกัน และแลกเปลี่ยนข้อมูลกันมากขึ้นและลึกซึ้งขึ้น เพื่อแสดงความไว้เนื้อเชื่ोใจ ความใกล้ชิด ฯลฯ (Explorational Communication)

ขั้นที่สี่ การสื่อสารที่เข้มข้น ความใกล้ชิดยิ่งเพิ่มมากขึ้น มีการสร้างโลกส่วนตัวระหว่างกัน เปิดเผยมากขึ้น รู้ข้อมูลส่วนตัวของอีกฝ่ายมากขึ้น ความสัมพันธ์มีลักษณะตื้นดีนขึ้นกว่าที่เคยเป็น เริ่มใช้ภาษาส่วนตัว และมองข้ามปัญหา

ต่างๆ มีการเรียนรู้ความรู้สึกและความคิดของอีกฝ่ายเพิ่มขึ้น (Intensifying Communication)

ขั้นที่ห้า การสื่อสารเพื่อประเมินความสัมพันธ์ คู่รักมีการพูดคุยถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น และพยายามประเมินเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน ทำให้ความสัมพันธ์มีความแข็งแกร่งขึ้น มีพันธะสัญญากัน และมีการประนีประนอม (Revising Communication)

ขั้นที่หก การผูกมัดกับคนรัก มีการพูดคุยเรื่องอนาคต เป็นการตัดสินใจที่จะใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกันต่อไป (Intimate Bonding)

ขั้นที่เจ็ด การจัดการความสัมพันธ์กับคนรัก ซึ่งการสื่อสารยังดำเนินต่อไป ไม่คงที่ มีการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เข้ากันได้ ร่วมกันบททวนปัญหาเก่าๆ ที่เคยเกิดขึ้น และจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ให้กลับมาใกล้ชิดขึ้น (Navigator) ในการพัฒนาความสัมพันธ์แบบคนรัก มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

ทฤษฎีการแทรกซึมในสังคม (Social Penetration Theory)

Irwin Altman และ Dalmas Taylor (1987) นักจิตวิทยาสังคมได้พัฒนาทฤษฎีการแทรกซึมในสังคม เพื่ออธิบายการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนรัก แนวคิดสำคัญของทฤษฎีนี้คือ ในความสัมพันธ์ทุกรูปแบบ ไม่ว่าเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบเพื่อน สมาชิกในครอบครัว คู่รัก หรือเพื่อนร่วมงาน จะอยู่ใน 2 แนวคิด คือ เชิงกว้างและเชิงลึก (Breadth and Depth) เชิงกว้างจะเป็นจำนวนหัวข้อที่พูดคุยกับบุคคลอื่น ส่วนเชิงลึกเป็นหัวข้อที่เกี่ยวกับอัตโนมัติ (Self-concept) และหัวข้อมีการเปิดเผยมากและลึกซึ้ง โดยทั่วไปความสัมพันธ์เริ่มจากการพูดคุยไม่เกี่ยวกับหัวข้อ (Narrow Breadth) และผิวเผิน และจะพูดคุยอย่างเข้มข้นทั้งเชิงกว้างและเชิงลึกเมื่อวันเวลาผ่านไป กล่าวคือ มีการพูดคุยหลายหัวข้อ และพูดคุยเรื่องส่วนตัวมากขึ้น ความสนใจและความคุ้นเคยจะมีมากขึ้นเมื่อปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นของบุคคลได้แทรกซึมจากบุคลิกภาพที่ให้เห็นภายนอก จนกระทั่งถึงสิ่งที่อยู่ภายในตนนั่นคือ เราจะเริ่มต้นจากการรู้จักนิสัยภ�านอกก่อน หรือจากนั้นก็พัฒนาความสัมพันธ์จนรู้จักนิสัยกัน หลังจากที่ Altman และ Taylor ได้เสนอทฤษฎีการแทรกซึมในสังคม James Honeycutt (1993) ได้เพิ่มเติมแนวคิดว่า ความสัมพันธ์ (Intimacy) จะพัฒนาได้ขึ้นอยู่กับการที่เราปรับรู้

และการตีความปrivacy ที่ความสัมพันธ์นั้น ไม่ใช่เกิดจากตัวปrivacy ที่ความสัมพันธ์ เอง เช่น หากฝ่ายหนึ่งเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับทราบ และทั้งคู่รู้ว่าการเปิดเผยตนของน้ำไปสู่ความสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น ความสัมพันธ์ดังกล่าวก็จะเพิ่มขึ้นด้วย แต่หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับรู้เช่นนี้ การเปิดเผยตนของน้ำจะไม่ใช่แนวทางการสร้างความสัมพันธ์

ทฤษฎีการเปิดเผยตัวเอง (Self-disclosure Theory)

โจเซฟ ลูฟท์ (Joseph Luft) และ แฮรี่ อินแคม (Harry Ingham) (Luft, 1969 อ้างถึงใน Wood 2008) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้สร้างแบบจำลองชื่อ “หน้าต่างโจหารี” (Johari Window) ที่อธิบายถึงความเข้าใจตนของ หรืออัตโนหัศน์ (Self-Concept) ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนของ ความเข้าใจตนของเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นตัวกำหนด พฤติกรรม จึงทำให้บุคคลเกิดการพัฒนาตนของ (Personal Growth) หน้าต่างโจหารีประกอบด้วยหน้าต่าง 4 บาน คือ

พื้นที่เปิดเผย (Open Area) เป็นพื้นที่ที่ตนของและผู้อื่นรู้ เพราะมีการแบ่งปันข้อมูลให้บุคคลอื่น เช่น วิชาที่เรียนดันตรี ที่ชอบ เป็นต้น

พื้นที่ลับ (Hidden Area) เป็นพื้นที่ที่ตนของรู้ แต่ผู้อื่นไม่รู้ ซึ่งจะเรียกว่า “พื้นที่ซ่อนเร้น” เช่น เพื่อนสนิทจากปีดี บางเรื่องเป็นความลับ ความลับนี้มักเป็นเรื่องของความรู้สึก เจตคติ และพฤติกรรม

พื้นที่บอด (Blind Area) เป็นพื้นที่ที่คนอื่นรู้แต่เป็นพื้นที่บอดสำหรับตนของ เช่น บุคคลอื่นอาจเห็นว่าเราเป็นผู้นำได้ โดยที่เราอาจไม่รู้ว่าเราจะเป็นผู้นำได้

พื้นที่มืด (Unknown Area) เป็นพื้นที่ที่ตนของไม่รู้และผู้อื่นก็ไม่รู้ เช่น เราไม่รู้ว่าเราจะจัดการปัญหาอย่างไร หากต้องออกจากการงาน

การที่จะลดพื้นที่บอดและพื้นที่มืด สามารถทำได้โดย การพูดคุยสอบถามบุคคลอื่นเพื่อจะได้มีข้อมูล ส่วนการที่จะลดพื้นที่ลับ ก็จะต้องเปิดเผยข้อมูล แบ่งปันข้อมูลของตนของให้บุคคลอื่น ดังนั้น การเปิดเผยตัวเอง จึงเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับตัวเราให้ผู้อื่นได้รู้

การเปิดเผยตัวเองทำให้เกิดความเข้าใจความหมาย ร่วมกัน นำไปสู่ความใกล้ชิดสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น ในช่วงต้นของการพัฒนาความสัมพันธ์ การเปิดเผยซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเราจะเต็มใจที่จะเปิดเผยความรู้สึกส่วนตัวของเรามีอีกฝ่ายก็เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวด้วย (Cunningham, Strassberg, & Hann, 1986) ส่วน Petronio (2003) ได้

กล่าวถึงทฤษฎีการจัดการความเป็นส่วนตัวในการสื่อสาร (Communication Privacy Management Theory) ที่เน้นการสร้างเขตแดน ที่ใช้ตัดสินว่า บุคคลอื่นจะเข้ามายังเขตแดนนี้ได้หรือไม่ ในด้านความสัมพันธ์เรามีการพิจารณา “ไตรตรองก่อน (Mental Calculus) เพื่อตัดสินว่าจะแบ่งปันข้อมูลให้บุคคลอื่นหรือจะเก็บเป็นความลับ

การขัดเกลาทางสังคม (Socialization)

โดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ตามลำพัง จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่น มนุษย์จึงต้องปรับตัวโดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสถาบันต่างๆ ในสังคม เพื่อเรียนรู้และปฏิบัติตามกฎระเบียบ และวัฒนธรรม ประเพณีสำคัญของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมนี้ได้อย่างสงบสุข (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555, อ้างใน กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์, 2556) ตามแนวคิดของอัลเบรต บันดูรา (Bandura, 1977) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้คิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ซึ่งอธิบายว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต / การเลียนแบบในบริบทต่างๆ และเนื่องจากมนุษย์มีปrivacy ที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในสังคม ซึ่งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน พฤติกรรมส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต / การเลียนแบบจากตัวแบบ

ความแตกต่างหลักๆ ด้านในสังคม เช่น เพศ เชื้อชาติ ชนชั้น วัฒนธรรม อายุ ความสามารถ เป็นต้น ทำให้เกิดมุ่งมองด้านอัตถลักษณ์และการเกิดปrivacy ที่บุคคลอื่นพูดหรือทำกับเรารอย่างไร ดังนั้น เป้าหมายและลักษณะการสื่อสารจึงแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ค่านิยม และบทสัมภានของกลุ่มสังคมนั้นๆ (Wood, 2004) การขัดเกลาทางสังคมจึงทำให้เกิดการแบ่งปันความคิดเห็น ต่างๆ ร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการกระทำสิ่งใดก็ตามที่จะเกิดขึ้นอย่างแข็งขัน

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์แบบคนรักเป็นความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ จิตใจ ความดึงดูดใจ ความรักและความหลงใหล ความสัมพันธ์แบบคนรักมีลำดับขั้นตอนของความ

สัมพันธ์ที่ค่อยๆ เริ่มจากการคบกันแบบเพื่อน ถัดมามีการเลือกคนรักที่มีความคล้ายคลึงกับตน สื่อสารกันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และเกิดเป็นความรักครั้งขอบอกัน จนมีการสร้างโลกส่วนตัวร่วมกัน และจะเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้จากการสังเกต / การเลียนแบบจากต้นแบบที่เป็นคนรัก

3. แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น

นักจิตวิทยาเรียกวัยรุ่นตามลักษณะการแสดงออกของอารมณ์ว่าเป็น “วัยพายุบุ่ม” (Storm and Stress) ซึ่งเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรง ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549: 336-338) กล่าวว่า อารมณ์ที่เกิดกับวัยรุ่นมีทุกประเภท อาทิ รัก ชอบ โกรธ เกลียด อิจฉา ริษยา อ้ออวด แข่งดี ถือดี เจ้าทิฐิ อ่อนไหว หลงเหล วุ่นวายใจ เห็นอกเห็นใจ สับสน หลงเหลาฯลฯ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ประเภทใดก็มีความรุนแรง อ่อนไหวจ่าย เปลี่ยนแปลงจ่าย ควบคุมอารมณ์ยังไม่ดี บางครั้งพลุ่งพล่าน บางครั้งเก็บกด บางครั้งมั่นใจสูง บางคราวไม่แน่ใจ บางคราวดื้อตันเอาแต่ใจตัวเอง เป็นต้น และเนื่องจากอารมณ์ของวัยรุ่นเป็นเช่นนี้ การเข้ากับบุคคล ต่างวัยจึงเป็นไปได้ค่อนข้างยาก วัยรุ่นจึงมักเกากลุ่มกันได้มากเป็นพิเศษกว่าวัยอื่นๆ เพราะเข้าใจและยอมรับกันและกันง่าย นอกจากนี้ การคบเพื่อนในวัยเดียวกันเป็นพฤติกรรมสังคมที่สำคัญยิ่งต่อจิตใจของวัยรุ่น วัยรุ่นที่เข้ากลุ่มมีความภักดีต่อกัน ยอมรับเข้าค่านิยม ความเชื่อ ความสนใจของกลุ่มด้วยความเต็มใจ และสนิทสนมกับเพื่อนร่วมกลุ่มอย่างแน่นแฟ้น การรวมกลุ่มจึงทำให้วัยรุ่นมีความรู้สึกอบอุ่นใจ กล้าแสดงการซัดขึ้นกับผู้ใหญ่ ในระยะนี้วัยรุ่นไม่ได้ต้องการแต่เพียงรวมกลุ่มกันเท่านั้น แต่ยังต้องการสร้างความผูกพันระหว่างสมาชิกในกลุ่มแบบผู้ใหญ่ด้วย เพราะวัยรุ่นมีความรู้สึกว่า ตนเริ่มเป็นผู้ใหญ่แล้ว ถ้าพากษาสามารถเข้ากับเพื่อนร่วมกลุ่มได้ดี ผู้ปกครองและผู้ใหญ่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเขามีความสำคัญต่อตัวพากเขาน้อยกว่าเพื่อน

สาเหตุที่วัยรุ่นเกิดแรงจูงใจและถูกกระตุนให้มีการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมานี้ คือความต้องการ ซึ่งเป็นสภาพที่ร่างกายขาดบางสิ่งบางอย่างที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต มาสโลว์ (Maslow อ้างถึงใน Feldman, 1993: 342) มีแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ว่า ความต้องการของมนุษย์มีการพัฒนาเป็นไปตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากความต้องการขั้นต่ำไปถึงความต้องการขั้นสูง 5 ขั้น คือ 1) ความต้องการทางกายภาพ 2) ความต้องการความ

ปลอดภัย 3) ความต้องการด้านความรัก 4) ความต้องการด้านการยอมรับจากสังคม และ 5) ความต้องการในการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต ที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนให้เป็นไปในแนวทางที่ดีที่สุดตามที่ตนคาดหวังเอาไว้ ส่วนสุพัตรา สุภาพ (2535: 17) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์โดยเฉพาะของวัยรุ่นมักจะขึ้นอยู่กับค่านิยมที่แต่ละคนยึดถือ และส่วนใหญ่ก็มักจะยึดถือค่านิยมในกลุ่มที่ตนเข้าร่วมด้วย กลุ่มมีอิทธิพลมากต่อความต้องการของวัยรุ่น ดังนั้น ความต้องการที่เป็นจริงก็คือ ความต้องการของตนเองบวกกับความต้องการของสังคม และแบบจำิน เอส บลูม (Bloom, 1975 อ้างถึงใน ภัทรมน เพียงสัม, 2544) ได้กล่าวถึงทฤษฎีสมานของเลวิน (Lewin's Field Theory) โดยแนวความคิดทฤษฎีนี้คือ พฤติกรรมมนุษย์เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลในตัวบุคคลกับอิทธิพลภายนอกที่แต่ละบุคคลรับรู้ด้วย บุคคลจะมีพฤติกรรมอะไร อย่างไร และเมื่อไร จึงไม่ได้ถูกกำหนดโดยความต้องการของมนุษย์หรือโดยสิ่งเร้าภายนอกอย่างโดยอ้างหนึ่ง แต่ถูกกำหนดโดยอิทธิพลมากมายทั้งภายในและภายนอกที่สัมพันธ์กันตามประสบการณ์ของบุคคล นอกจากนี้ ยังมีทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ Bandura (1986) ซึ่งเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของกลุ่มที่เข้าในเรื่องความรู้ความเข้าใจของมนุษย์ว่าทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย 3 ประการ ที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล (Personal) ปัจจัยด้านพฤติกรรม (Behavior) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment) ปัจจัยทั้งสามไม่จำเป็นต้องมีอิทธิพลเท่าเทียมกัน แต่มีการกำหนดซึ่งกันและกัน กล่าวคือ หากปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป จะส่งผลทำให้ปัจจัยตัวอื่นเปลี่ยนแปลงไป (Pajares, 2002, อ้างใน นภาพร ศรีจารยาน, 2550)

สรุปได้ว่า วัยรุ่นมีอารมณ์หลากหลาย เช่น รัก โกรธ สุข กลัว อิจฉา เป็นต้น และเป็นวัยที่อยากใช้ชีวิตกับเพื่อนวัยเดียวกันทั้งเพศชายและเพศหญิงเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งการคบเพื่อนของวัยรุ่นนี้ก็มีโอกาสที่จะนำไปสู่การสนใจเพศ ตระหง่านและการสร้างความสัมพันธ์แบบคนรักได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยจิตสังคมกับพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นในสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 7” พบว่า การ

รวมกลุ่มดีมเหลาตามหอพักบริเวณรอบๆ สถานศึกษาที่ไม่มี
ภูมิประเทศหรือข้อบังคับที่เคร่งครัด ไม่มีผู้ควบคุมดูแล
ปล่อยให้นักศึกษาอยู่กันตามลำพังอย่างอิสระ เป็นสถานที่ที่
วัยรุ่นมักแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวให้เห็นปอยที่สุด rong จาก
ร้านอาหารและสถานบันเทิงบริเวณรอบๆ สถานศึกษา
และสถานบันเทิงยอดนิยมของวัยรุ่นในตัวจังหวัด ตามลำดับ
(สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 9 กลุ่ม
แผนงาน, 2552)

พิพม์ชนก ธนาวัฒน์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษา พฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษาในหอพักเอกชน ที่จดทะเบียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ” ภาพรวม พบร่วม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน มีพฤติกรรมในด้านการ ทำรายงานและความสัมพันธ์กับเพื่อนหมายสมเป็นอันดับ หนึ่ง รองลงมาเป็นพฤติกรรมด้านการทบทวนบทเรียนและ ด้านการใช้เวลาว่าง ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 4 ด้านนี้อยู่ในส่วนของ พฤติกรรมการใช้ชีวิตที่ว่าไปของนักเรียนอาชีวศึกษาในหอพัก ที่เป็นพฤติกรรมเชิงบวก ส่วนพฤติกรรมเชิงลบ คือ พฤติกรรมด้านหนี้สิน การใช้จ่าย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง พฤติกรรมการใช้ชีวิตที่อาจทำให้เกิดปัญหานั้นมีอยู่บ้าง แต่ ไม่นักจนเกินไป คือ รู้จักบริหารจัดการกับปัญหาต่างๆ ของ ตนได้ในระดับหนึ่ง

ส่วน มนูษญา พุทธสุวรรณ (2550) ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจิริยธรรมของนักศึกษาที่อยู่หอพักในมหาวิทยาลัยทิดลและหอพักนอกราชมหาวิทยาลัย” พบว่า พฤติกรรมที่เป็นค่านิยมร่วมของนักศึกษาหอพักในมหาวิทยาลัยทิดลและหอพักนอกราชมหาวิทยาลัยทิดล มีดังต่อไปนี้คือ 1) ด้านความรับผิดชอบ นักศึกษาหอพักในและหอพักนอกราชมีพฤติกรรมที่เป็นค่านิยมร่วมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองในเรื่องการเรียน และการทำกิจกรรมค่อนข้างมาก สามารถพบที่นักศึกษาจับกลุ่มทบทวนวิชาทำการบ้าน ทำรายงานและทำกิจกรรมต่างๆ บริเวณได้หอพักและลานบริเวณหอพักอยู่เสมอ 2) ด้านความมีระเบียบวินัย พฤติกรรมร่วมในด้านการเล่นการพนัน และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างนักศึกษาหอพักในและหอพักนอกราช มีความแตกต่างกันอยู่บ้าง พบว่า นักศึกษาหอพักนอกราชมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในตู้เย็นของตน และมักจะนำมารดื่มช่วงที่มีการถ่ายทอดกีฬา และช่วงที่ไม่ได้เป็นช่วงสอบ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจุบันชีวิตนักศึกษาหอพักจะเริ่มต้น

ในช่วงกลางคืน ไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรม ทำรายงาน
ทบทวนตำรา ฯลฯ 3) ด้านชื่อสัตตย์สุจริต พฤติกรรมที่เป็น
ค่านิยมร่วมที่คล้ายกันระหว่างนักศึกษาหอพักใน และหอพัก
นอกที่เป็นเชิงบวก คือการรู้จักปฏิเสธหากมีผู้ซักชวนไป
ในทางสื่อสารสื่อ และพฤติกรรมที่เป็นค่านิยมร่วมในด้าน
ความชื่อสัตตย์ที่น่าห่วงคือ พฤติกรรมการพูดปดผู้ปักครอง
โดยนักศึกษาบางคนพูดปดกับผู้ปักครองว่ากำลังจะมี
ค่าใช้จ่ายในการเรียน แต่จริงๆ แล้วจะนำเงินไปเที่ยวต่อ

ศูนย์เฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจังหวัดเลย (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ชีวิตเด็กและเยาวชนในครอบครัวชนจังหวัดเลย” โดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง จากเด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษา อายุไม่เกิน 25 ปี และพักอยู่ในครอบครัว ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง อําเภอวังสะพุง และอำเภอต่านชัย พบว่า กิจกรรมของเด็กและเยาวชนที่พักในครอบครัวมีกิจกรรมทั้งในเชิงบวกและสุ่มเสี่ยง ดังนี้ เชิงบวก คือ การอ่านหนังสือ การภาคภูมิของพัก การทบทวนวิชาที่เรียนมากับกลุ่มเพื่อน ฯลฯ ส่วนกิจกรรมที่ค่อนข้างสุ่มเสี่ยงและพบบ่อยครั้ง คือ การพูดคุยโทรศัพท์เป็นเวลานานๆ การอยู่กับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง การจับกลุ่มส่งเสียงรำวง และการคุกคามที่ไม่ดีในแหล่งรวมคนค้าคืน

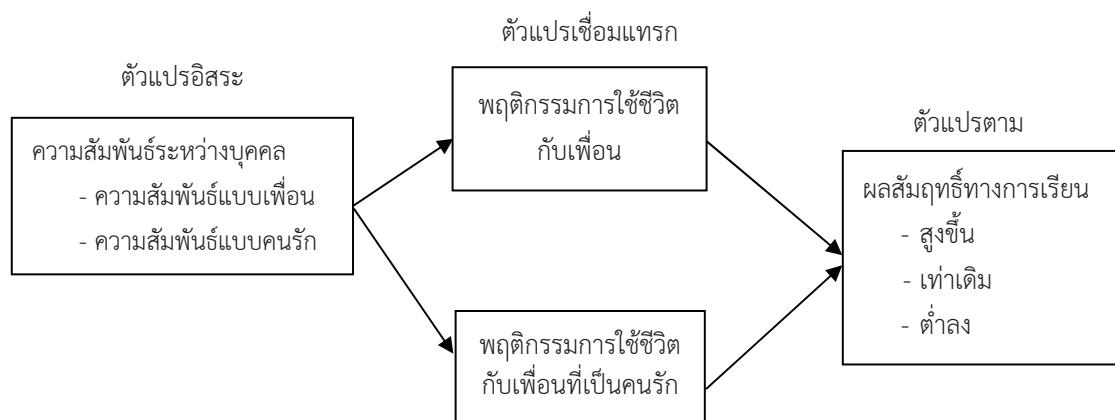
กรัณย์ ปัญโญ (2542) ศึกษาเรื่อง “การดำเนินชีวิตของนักศึกษาที่พักอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัยเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินชีวิตของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีกิจกรรมทางร่างกายและนันทนาการ ระดับการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับดี แสดงว่านักศึกษารู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สำหรับกิจกรรมนันทนาการ พบร่วมกันโดยรวมอยู่ในระดับดี ส่วนมากจะพักผ่อนด้วยการรวมกลุ่มกับเพื่อนเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ร่วมกิจกรรมชุมชนต่างๆ รวมกลุ่มพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติ หรือติดตามข่าวสาร ออกค่ายอาสาพัฒนา เล่นกีฬาและออกกำลังกายในกลุ่มเพื่อน ความสามารถในการดูแลตนเองโดยทั่วไป และการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น พบร่วมกันโดยรวมอยู่ในระดับดี

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักศึกษาที่อยู่หอพักในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย แต่ยังไม่มีรายงานการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พฤติกรรมการใช้ชีวิต และผลกระทบทางการ

เรียนของนักศึกษาในที่พักเอกสาร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นของนักศึกษา (ความสัมพันธ์แบบเพื่อน ความสัมพันธ์แบบคนรัก) พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับ

เพื่อน และพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก รวมทั้ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

- ความสัมพันธ์แบบเพื่อน มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับความสัมพันธ์แบบคนรัก ของนักศึกษาในที่พักเอกสาร
- ความสัมพันธ์แบบเพื่อนและความสัมพันธ์แบบคนรัก ของนักศึกษาในที่พักเอกสาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การใช้ชีวิตกับเพื่อน
- ความสัมพันธ์แบบเพื่อนและความสัมพันธ์แบบคนรัก ของนักศึกษาในที่พักเอกสาร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก
- พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน ของนักศึกษาในที่พักเอกสารที่แตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน
- พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก ของนักศึกษาในที่พักเอกสารที่แตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

นิยามคำศัพท์ปฏิบัติการ

ที่พักเอกสาร หมายถึง สถานที่พักที่มีพื้นที่อยู่บ่ริเวณ ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ รวมไปถึง คอนโดมีเนียม บ้านเช่า อพาร์ทเม้นต์ แมนชั่น และทาวน์เฮาส์ ย่านรังสิต จังหวัดปทุมธานี โดยนักศึกษาซึ่งเป็นผู้อาศัยต้อง เสียค่าเช่าห้องและค่าสาธารณูปโภค

ความสัมพันธ์แบบเพื่อน หมายถึง ลักษณะของความสัมพันธ์ที่เริ่มตั้งแต่ขั้นเพิ่งรู้จักกับเพื่อน ซึ่งจะมีการทักทาย และพูดคุยกันในเรื่องทั่วไปในตอนต้น เมื่อคุณเคยกับเพื่อนมากขึ้น มิตรภาพก็เริ่มต้นขึ้น การเปิดเผยตัวเองก็มากขึ้นด้วย จนถึงขั้นที่มิตรภาพกับเพื่อนมั่นคงขึ้นจนเกิดความไว้เนื้อเชื่อใจ กัน และเมื่อมิตรภาพกับเพื่อนเสื่อมลง ก็มีการใช้กลยุทธ์ในการสื่อสารที่หลากหลายและถอยห่างจากกัน แต่จะพยายามกลับมาอีกขั้น มิตรภาพกับเพื่อนให้ดีขึ้นโดยมีการยกโทษให้เพื่อนและกลับมาใกล้ชิดกันเหมือนเดิม (Wood, 2008) ในที่นี้หมายถึง มิตรภาพระหว่างเพื่อนนักศึกษาในที่พักเอกสารที่ ความสัมพันธ์เกิดจากการทุ่มเทหั่งเวลา ความพยายาม พลังกาย พลังความคิด และความรู้สึกให้แก่กัน มีความใกล้ชิด ด้านอารมณ์ผ่านบทสนทนา และการร่วมกันทำกิจกรรม จนเกิดการยอมรับ ความไว้วางใจ และแรงสนับสนุนซึ่งกันและกัน

ความสัมพันธ์แบบคนรัก หมายถึง ลักษณะของความสัมพันธ์ที่เริ่มตั้งแต่ขั้นการเลือกคนรักที่เกิดจากความชื่นชอบ ความหลงใหล ความดึงดูดใจต่อเพื่อนต่างเพศ จึงมีปฏิสัมพันธ์ และตอบสนองต่อคนรัก ขั้นการสื่อสารกับคนรักเพื่อทำความรู้จักกันมากขึ้น ขั้นการสื่อสารกับคนรักที่เข้มข้นขึ้น ด้วยการสร้างโลกส่วนตัว ภาษาเฉพาะระหว่างกัน และการ

พูดคุยเรื่องอนาคต ขั้นการสื่อสารเพื่อประเมินความสัมพันธ์ ระหว่างครูรัก เพื่อพูดคุยปัญหาและหาแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกัน ขั้นการผูกมัดกับคนรัก ซึ่งจะตัดสินใจที่จะใช้ชีวิตคู่ ด้วยกัน และขั้นการจัดการความสัมพันธ์กับคนรัก โดย ร่วมกันแก้ไขปัญหาใหม่ และทบทวนปัญหาเก่าๆ เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ให้หนาแน่นขึ้น (Wood, 2008) ซึ่งในที่นี้ หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ของนักศึกษาชายและ นักศึกษาหญิงในที่พักเอกสารนี้เริ่มต้นจากเพื่อน สู่ความ ใกล้ชิดสนิทสนมกันแบบคนรักซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่มี รูปแบบพิเศษที่ไม่สามารถแทนที่ด้วยคนอื่นได้

พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน หมายถึง การแสดงออก ของนักศึกษาในที่พักเอกสารในการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ร่วมกันกับเพื่อนเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม เช่น ชวนกันอ่านหนังสือ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไปเดินเล่นเพื่อชื่ อของด้วยกัน เป็นต้น

พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาในที่พักเอกสารในการทำกิจกรรม ที่ไม่สร้างสรรค์กับคนรักที่มีลักษณะเป็นคู่ เช่น ชวนไปเที่ยว ယามค่ำคืนสองต่อสอง ชวนเล่นการพนัน ชวนดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ชวนเสพยาเสพติด ชวนกันมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือทักษะ อันเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาแล้วที่ได้จากการสอน ของครูผู้สอน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนด คะแนนที่ได้จากการเรียนรู้ที่ครูมอบหมายให้หรือทั้งสองอย่าง (อรัญญา นามแก้ว, 2538) หรือความประนีกนาที่จะกระทำสิ่ง ต่างๆ ให้ได้ผลดีเยี่ยม (วีไลวรรณ ศรีสุวรรณ และคณะ, 2549, อ้างใน สุจินต์ พิมพ์พัทกษ์ และทศนิยนารถ ลิ้มสุทธิรัตนภูมิ, 2553) ซึ่งในที่นี้หมายถึง การเบรียบที่ยิบ คะแนนเฉลี่ยของ นักศึกษาภาคการศึกษาสุดท้ายก่อนเข้าพักในที่พักเอกสาร กับคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่เข้าพักในที่พักเอกสารกว่า 1 ภาค ของนักศึกษาที่เข้ามาพักในที่พักเอกสารมีมากกว่า 1 ภาค การศึกษา ผู้วิจัยจะคำนวณค่าเฉลี่ยของผลรวมคะแนนใน ทุกภาคการศึกษานั้น

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณด้วย การวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างเพียงครั้งเดียว (One

Shot Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาที่เข้าที่พัก เอกชน โดยรวมไปถึง คุณโดยมีเนียม บ้านเช่า อพาร์ทเม้นต์ แม่น้ำ แหล่งท่องเที่ยว เยลล์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2554 บริเวณใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยที่นักศึกษากำลัง ศึกษาอยู่

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้มี 2 ขั้นตอน คือ

1. การเลือกนักศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 384 คน โดยเลือกแบบสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งภาระ นิคมานนท์ (2544: 75) ระบุว่า การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดย ยึดความสะดวกและความเหมาะสม เพราะผู้วิจัยไม่ทราบ จำนวนประชากรที่แน่นอน หรือไม่สามารถประมาณขนาด ของประชากรได้ชัดเจน ซึ่งงานวิจัยศึกษาจากนักศึกษาในที่ พักเอกสาร ดังนี้ 1) เลือกนักศึกษาที่เข้าที่พักเอกสารที่แยก อาคารเป็นหอพักชายล้วน และอาคารเป็นหอพักหญิงล้วน จำนวน 80 คน จากที่พักเอกสาร 25 แห่ง 2) เลือกนักศึกษา ที่เข้าที่พักเอกสารที่อยู่ในอาคารเดียวกัน มีการแบ่งครึ่ง ด้านซ้ายและด้านขวา เป็นหอพักชาย / หอพักหญิง และใน อาคารเดียวกัน มีการแบ่งชั้นเป็นหอพักชาย / หอพักหญิง จำนวน 220 คน จากที่พักเอกสาร 52 แห่ง 3) เลือกนักศึกษา ที่เข้าที่พักเอกสารที่ปิดให้บริการในรูปแบบห้องให้เช่า คุณโดยมีเนียม แม่น้ำ อพาร์ทเม้นต์ เกสต์เฮาส์ จำนวน 84 คน จากที่พักเอกสาร 25 แห่ง

2. คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) เป็นนักศึกษาปีที่ 2 ขึ้นไป 2) พักอยู่ในที่พักเอกสารอย่างน้อยหนึ่งภาคการ ศึกษา 3) ยังพักอยู่ในที่พักเอกสารในขณะที่ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบ คุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ แบบสอบถามสำหรับการ วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีเนื้อหาร่วม 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ศาสนา และชั้นปี จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 2 ผลการเรียนก่อนเข้าพักในที่พักเอกสารจนถึง ปัจจุบัน จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์แบบเพื่อน เป็นคำตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามรูปแบบของໄลเคริท ซึ่งมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 23 ข้อ ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การมีปฏิสัมพันธ์จำกัด การพูดคุยทั่วไป
2. การทำความสนใจร่วมกัน
3. การทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนาสู่มิตรภาพ
4. การทั่วมิตรภาพเพื่อเริ่มต้น มีความเกี่ยวพันกันมากขึ้น
5. การมิตรภาพมั่นคง
6. การสื่อของมิตรภาพ การลงทะเบียนที่ตั้งขึ้นร่วมกัน
7. การรักษามิตรภาพกับเพื่อนในที่พักเอกสารนี้ได้ขึ้น (Wood, 2008)

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์แบบคนรัก เป็นคำตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามรูปแบบของໄลเคริท ซึ่งมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 19 ข้อ ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การเลือกคนรักตามรูปแบบที่ต้องการ
2. การมีปฏิสัมพันธ์และตอบสนองต่อคนรัก
3. การสื่อสารเพื่อทำความรู้จักกันมากขึ้น
4. การสื่อสารที่เข้าขั้น ความใกล้ชิดเพิ่มขึ้น
5. การสื่อสารเพื่อประเมินความสัมพันธ์ การปรับปรุงการทำให้ความสัมพันธ์แข็งแกร่งขึ้น
6. การตัดสินใจอยู่ด้วยกันต่อไป
7. การสื่อสารยังดำเนินต่อไป การเปลี่ยนแปลงที่เข้ากันได้และจัดการความสัมพันธ์ได้

ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน / พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักในที่พักเอกสารนี้ เป็นคำตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามรูปแบบของໄลเคริท ซึ่งจะมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 17 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำตามด้านพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน 7 ข้อ เกี่ยวกับการแสดงออกของนักศึกษาในที่พักเอกสารนี้ การทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ร่วมกันกับเพื่อนเป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม เช่น ชวนกันอ่านหนังสือ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือกันในการทำกรอบบ้านเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ทบทวนตัวร่าด้วยกัน ไปเดินเล่นเพื่อชื่อของด้วยกัน เป็นต้น ส่วนคำตามด้านพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก มี 10 ข้อ คำตามเกี่ยวกับการแสดงออกของนักศึกษาในที่พักเอกสารนี้ การทำกิจกรรมที่ไม่สร้างสรรค์กับคนรักที่มีลักษณะเป็นคู่

เช่น ชวนไปเที่ยวตามค่าคืนสองต่อสอง ชวนเล่นเกมออนไลน์ จนดึก ชวนเล่นการพนัน ชวนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ชวนเสพยาเสพติด ชวนกันมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

ส่วนผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลfa ของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด 0.930 แบบสอบถามนี้จึงมีความเชื่อมั่นสูง โดยเมื่อแยกหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละฉบับในส่วนที่ 3, 4 และ 5 ได้ผลดังนี้ ส่วนที่ 3 คำตามเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบเพื่อนในที่พักเอกสารนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.887 ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูง ส่วนที่ 4 คำตามเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบคนรักในที่พักเอกสารนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.962 ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูง และส่วนที่ 5 คำตามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน / เพื่อนที่เป็นคนรักในที่พักเอกสารนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.839 ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงสำรวจ กระทำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ และใช้สถิติอนุมาน เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยระดับในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานคือ .05 ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความสัมพันธ์แบบเพื่อน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสัมพันธ์แบบคนรัก ของนักศึกษาในที่พักเอกสารนี้

ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สำหรับทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบระหว่างคู่ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์แบบเพื่อน และความสัมพันธ์แบบคนรัก ของนักศึกษาในที่พักเอกสารนี้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน

ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์การทดสอบพหุคูณ สำหรับทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตัวตัวเดียว ตัวเดียวไป และตัวแปรตาม 1 ตัว

สมมติฐานที่ 3 ความสัมพันธ์แบบเพื่อน และความสัมพันธ์แบบคนรัก ของนักศึกษาในที่พักเอกสารนี้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก

ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์การทดสอบอยพหุคุณ สำหรับทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตั้งแต่ 1 ตัวขึ้นไป และตัวแปรตาม 1 ตัว

สมมติฐานที่ 4 พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน ของนักศึกษาในที่พักออกชนที่แตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติడี-แสแควร์ สำหรับทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 เพื่อทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

สมมติฐานที่ 5 พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก ของนักศึกษาในที่พักออกชนที่แตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติడี-แสแควร์ สำหรับทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 เพื่อทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.1 ด้านปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาที่ใช้ชีวิตในที่พักออกชน พบร้า เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 มากกว่าปี 3 และปี 4 และส่วนใหญ่ศึกษาอยู่คณะนิเทศศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ บริหารธุรกิจ ตามลำดับ

1.2 ด้านคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่เริ่มเข้าพักในที่พักออกชนจนถึงปัจจุบัน พบร้า โดยส่วนใหญ่ปัจจุบันนักศึกษาเรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 2 เริ่มมาพักในที่พักออกชนเป็นครั้งแรก ขณะเรียนอยู่ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1 และนักศึกษาพักในที่พักออกชนมากกว่า 4 ภาคการศึกษา โดยนักศึกษาที่

ตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์แบบเพื่อนและความสัมพันธ์แบบคนรัก

ตัวแปร	ความสัมพันธ์แบบคนรัก
ความสัมพันธ์แบบเพื่อน	.231**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบร้า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำอย่างนัยสำคัญ ($r = .231, p < .01$) กล่าวคือ ความสัมพันธ์แบบเพื่อนและความสัมพันธ์แบบคนรักของนักศึกษา

พักในที่พักออกชน 2, 4 และมากกว่า 4 ภาคการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ส่วนนักศึกษาที่พักในที่พักออกชน 3 ภาคการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยลดลง

1.3 ด้านความสัมพันธ์แบบเพื่อน พบร้า นักศึกษาในที่พักออกชนมีความสัมพันธ์แบบเพื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับบ่ออยครั้งคือ การเริ่มรู้จักกัน ความคุ้นเคยกับเพื่อนมากขึ้น การมีมิตรภาพกับเพื่อนเริ่มต้นขึ้น การมีมิตรภาพกับเพื่อนมั่นคงขึ้น และการรักษามิตรภาพกับเพื่อนให้ตื้น

1.4 ด้านความสัมพันธ์แบบคนรัก พบร้า นักศึกษาในที่พักออกชนมีความสัมพันธ์แบบคนรัก โดยภาพรวมอยู่ในระดับบางครั้งคือ การเลือกคนรัก การให้ความสนใจในการมีปฏิสัมพันธ์และตอบสนองต่อคนรัก การสื่อสารกับคนรักเพื่อทำความรู้จักกันมากขึ้น การสื่อสารกับคนรักที่เข้มข้นขึ้น การสื่อสารเพื่อประเมินความสัมพันธ์ระหว่างเรากับคนรัก และการจัดการความสัมพันธ์กับคนรัก ส่วนนักศึกษาในที่พักออกชนมีความสัมพันธ์แบบคนรัก โดยภาพรวมแทบจะไม่เคยมีคือ การผูกมัดกับคนรัก

1.5 ด้านพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน และพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก พบร้า นักศึกษาในที่พักออกชนมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนในระดับบ่ออยครั้ง แต่แทบไม่เคยมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยระดับในการยอมรับหรืออปภิเสธสมมติฐานคือ .05

2.1 ความสัมพันธ์แบบเพื่อนของนักศึกษาที่เข้าพักในที่พักออกชน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสัมพันธ์แบบคนรัก

สัมพันธ์กันทางบวกในระดับยอมรับได้ ซึ่งหมายความว่า เมื่อความสัมพันธ์แบบเพื่อนเพิ่มขึ้น ความสัมพันธ์แบบคนรัก ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย

2.2 นักศึกษาที่เข้าพักในที่พักเอกสารนี้มีความสัมพันธ์แบบเพื่อนและแบบคนรัก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน / เพื่อนที่เป็นคนรัก

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของคะแนนดิบ (b) สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (B) และการทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการทำงานพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.647	.230	-	7.150	.000
ความสัมพันธ์แบบเพื่อน	.370	.066	.267	5.642	.000**
ความสัมพันธ์แบบคนรัก	.189	.031	.289	6.107	.000**

R=.437, R² =.191, ADJUSTED R² = .187, F=44.936

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุระหว่างชุดของตัวแปรทำงานทั้ง 2 (ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบเพื่อน, ความสัมพันธ์แบบคนรัก) กับตัวแปรตาม (พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน) มีค่าเท่ากับ 0.437 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การทำงานที่ปรับแก้ (Adjusted R²) เท่ากับ 0.187 การทดสอบนัยสำคัญของค่า Adjusted R² พบว่าค่า F เท่ากับ 44.936 มีนัยสำคัญที่ $\alpha = .01$ แสดงว่าชุดของ

2.2.1 นักศึกษาที่เข้าพักในที่พักเอกสารนี้มีความสัมพันธ์แบบเพื่อนและแบบคนรัก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน

ตัวแปรทำงานทั้ง 2 ตัวแปร (ความสัมพันธ์แบบเพื่อน, ความสัมพันธ์แบบคนรัก) สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ร้อยละ 18.70

2.2.2 นักศึกษาที่เข้าพักในที่พักเอกสารนี้มีความสัมพันธ์แบบเพื่อนและแบบคนรัก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของคะแนนดิบ (b) สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (B) และการทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการทำงานพฤติกรรมการใช้ชีวิตแบบเพื่อนที่เป็นคนรัก

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	4.696	.268	-	17.516	.000
ความสัมพันธ์แบบเพื่อน	.204	.076	.119	2.675	.008**
ความสัมพันธ์แบบคนรัก	-.451	.036	-.555	-12.538	.000**

R=.541, R² =.292, ADJUSTED R² = .288, F=78.626

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุระหว่างชุดของตัวแปรทำงานทั้ง 2 (ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบเพื่อน, ความสัมพันธ์แบบคนรัก) กับตัวแปรตาม (พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก) มีค่าเท่ากับ 0.541 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การทำงานที่ปรับแก้ (Adjusted R²) เป็นค่าปรับแก้ของ R² (0.288) ซึ่งแสดงว่าชุดของตัวแปรทำงานทั้ง 2 (ความสัมพันธ์แบบเพื่อน, ความสัมพันธ์แบบ

คนรัก) สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักได้ ร้อยละ 28.80

2.3 นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน / เพื่อนที่เป็นคนรัก ที่แตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

2.3.1 นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่แตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนความถี่ของการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ย จำแนกตามพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนในที่พักเอกสาร

พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนในที่พักเอกสาร	การเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ย			รวม	ค่าสถิติทดสอบ
	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง		
ไม่เคย	12	0	16	28	$\chi^2 = 5.765$ p-value = .217
	42.86%	0.00%	57.14%	100.00%	
บางครั้ง	59	6	35	100	
	59.00%	6.00%	35.00%	100.00%	
สม่ำเสมอ	139	10	107	256	
	54.30%	3.91%	41.80%	100.00%	
รวม	210	16	158	384	
	54.69%	4.17%	41.15%	100.00%	

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาในที่พักเอกสารที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนในที่พักเอกสารแตกต่างกัน มีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ($\chi^2 = 5.765$, $p > 0.05$) โดยพบว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่แตกต่างกัน 3 กลุ่ม มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยลดลงใกล้เคียงกัน อีกด้วย ได้แก่ ร้อยละ 57.1 ร้อยละ 35.0 และร้อยละ 41.8 ตามลำดับ

พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่แตกต่างกัน 3 กลุ่ม มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยลดลงใกล้เคียงกัน อีกด้วย ได้แก่ ร้อยละ 57.1 ร้อยละ 35.0 และร้อยละ 41.8 ตามลำดับ

2.3.2 นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนความถี่ของการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ย จำแนกตามพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักในที่พักเอกสาร

พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักในที่พักเอกสาร	การเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ย			รวม	ค่าสถิติทดสอบ
	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง		
ไม่เคย	168	14	125	307	$\chi^2 = 2.723$ p-value = .605
	54.72%	4.56%	40.72%	100.00%	
บางครั้ง	22	0	20	42	
	52.38%	0.00%	47.62%	100.00%	
สม่ำเสมอ	20	2	13	35	
	57.14%	5.71%	37.14%	100.00%	
รวม	210	16	158	384	
	54.69%	4.17%	41.15%	100.00%	

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาในที่พักเอกสารที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักในที่พักเอกสาร

แตกต่างกัน มีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ($\chi^2 = 2.723$, $p > 0.05$)

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามความสัมพันธ์ของตัวแปรตามลำดับดังนี้

1. นักศึกษาที่เข้าพักในที่พักเอกสารที่มีความสัมพันธ์แบบเพื่อนและแบบคนรัก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน / เพื่อนที่เป็นคนรักดังนี้

1.1 ความสัมพันธ์แบบเพื่อนน่าจะพยากรณ์พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนได้ ทั้งนี้เนื่องจากความสัมพันธ์แบบเพื่อนเป็นเรื่องของการสร้างมิตรภาพ (Friendship) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนิทสนม การยอมรับ การได้รับความไว้วางใจ และสนับสนุนกันรื่องเรียน เช่น การทำรายงาน การทำกิจกรรมเพื่อความรู้ ความบันเทิงฯลฯ และมีการเปิดเผยตัวเอง (Self-disclosure) pragmatics ข้างต้น สอดคล้องกับการเปิดเผยตัวเอง ของนักจิตวิทยาชาวメリิกัน ชื่อ Luft & Ingham (Luft, 1969 อ้างถึงใน Wood 2008) แนวคิดทฤษฎีนี้คือ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับตัวเราให้ผู้อื่นได้รู้ ทำให้เกิดความเข้าใจความหมายร่วมกัน และนำไปสู่ความใกล้ชิดสนิทสนมกัน โดยในช่วงต้นจะมีการเปิดเผยซึ่งกันและกัน และเต็มใจที่จะเปิดเผยความรู้สึก ส่วนตัวของกันและกันเมื่ออีกฝ่ายก็เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวด้วย เช่นกัน นอกจากนี้ pragmatics ข้างต้นสอดคล้องกับทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม (socialization) ของนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อ Albert Bandura (1977) แนวคิดทฤษฎีนี้คือ มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว พฤติกรรมของมนุษย์มักจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต / การเลียนแบบจากตัวแบบ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะแบ่งปันความคิดเห็นร่วมกัน เกิดความเข้าใจกันที่จะกระทำสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างแข็งขัน จนเกิดความสนิทสนมเป็นเพื่อนกันได้

1.2 ความสัมพันธ์แบบคนรักนำมาใช้ในการพยากรณ์พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนได้ ทั้งนี้เนื่องจากว่า ก่อนที่ความสัมพันธ์จะมีการพัฒนาเป็นความสัมพันธ์แบบคนรัก ความสัมพันธ์แบบเพื่อนจะเกิดขึ้นก่อนจนสนิทสนมกัน ดังนั้น ในความสัมพันธ์แบบคนรักจึงยังมีลักษณะของความสัมพันธ์แบบเพื่อนด้วย เช่น การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีค่านิยม ทัศนคติ คล้ายกัน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันและกัน ทั้งนี้ Petronio (2003) กล่าวถึงทฤษฎีการจัดการความเป็นส่วนตัวในการสื่อสาร ที่เน้นการสร้างเขตแดนที่ใช้ตัดสินว่าบุคคลอื่นจะข้ามเขตแดนนี้ได้หรือไม่ ในด้านความสัมพันธ์ เราจึงควรต้องก่อนว่าจะแบ่งปันข้อมูลให้

บุคคลอื่นหรือจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ ดังนั้น แม้นักศึกษาจะมีความใกล้ชิดหรือรู้จักกับเพื่อนต่างเพศ ก็อาจพิจารณาถึงขอบเขตความสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป

1.3 ความสัมพันธ์แบบเพื่อนนำมาใช้ในการพยากรณ์พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักได้ ซึ่งสอดคล้องกับศูนย์สุขภาพจิต (2552) ที่กล่าวว่า วัยหนุ่มสาวเป็นวัยที่ชายและหญิงเริ่มสนใจเพศตรงข้าม และมีโอกาสสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบของความรัก ความรักระหว่างหญิงชาย นักเริ่มต้นจากความรู้สึกชอบพอก็เกิดอารมณ์รัก อย่างเห็นหน้าและพูดคุยกับคนรัก ประกอบกับความพึงพอใจและความใคร่

1.4 ความสัมพันธ์แบบคนรักมีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรัก กล่าวคือ นักศึกษามีความสัมพันธ์แบบคนรักมาก จะมีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักน้อย จากการศึกษานี้พบว่า นักศึกษาในที่พักเอกสารแทบจะไม่เคยมีการผูกมัดกับคนรัก ดังนั้น นักศึกษาชายหรือหญิงอาจยังไม่เกิดการรับรู้ความสนิทสนมที่เกิดขึ้นกับคนรักจนถึงขั้นการตัดสินใจใช้ชีวิตคู่ด้วยกัน หรือยอมที่จะแสดงพฤติกรรมที่ไม่สร้างสรรค์ เช่น การทดลองเสพยาเสพติด การยอมมีเพศสัมพันธ์กับคนรักเป็นต้น นักศึกษาชายหรือหญิงมีความสอดคล้องในตนเอง (Congruence) ซึ่งความสอดคล้องในตนเองเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมการแสดงออกที่มีความสอดคล้องกัน ไม่เสแสร้ง และซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น บุคคลที่มีความสอดคล้องในตนเองจะมีการกระทำที่สอดคล้องกับความเชื่อที่ยึดถือและมีความมั่นใจ ซึ่งความสอดคล้องในตนเองและความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองมีความเกี่ยวข้องกัน (Higher Education Research Institute, 1996, อ้างใน ดุนลดา จำรุ๊ส และบุบพา เมฆศรีทองคำ, 2555) ส่วน James Honeycutt (1993) ได้อธิบายว่า ความสนิทสนมพัฒนาได้ ขึ้นอยู่กับการที่เราปรับรู้และตีความปฏิสัมพันธ์นั้นไม่ใช่เกิดจากตัวปฏิสัมพันธ์เอง เช่น หากฝ่ายหนึ่งเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวให้อีกฝ่ายหนึ่งได้ทราบ และทั้งคู่รับรู้ว่าการเปิดเผยตนเองนำไปสู่ความสนิทสนมเพิ่มขึ้น ความสัมพันธ์ดังกล่าวก็จะเพิ่มขึ้นด้วย แต่หากฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับรู้เช่นนี้ การเปิดเผยตนเองก็ไม่ใช่แนวทางการสร้างความสนิทสนม

2. นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อน / เพื่อนที่เป็นคนรัก ที่แตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

2.1 นักศึกษาในที่พักเอกสารนี้มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนในที่พักเอกสารแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนในที่พักเอกสารแตกต่างกัน มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นและคะแนนเฉลี่ยลดลงใกล้เคียงกัน โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น การศึกษาครั้งนี้พบว่า พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนของนักศึกษาในที่พักเอกสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับบ่อครั้ง เช่น นักศึกษา่วนกันอ่านหนังสือเพื่อทบทวนบทเรียน มีการให้คำแนะนำหรือให้ความช่วยเหลือในการทำการบ้านหรือรายงาน หรือแม้จะไม่ใช่การเรียน พฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนในที่พักเอกสาร ก็ทำกันเป็นกลุ่ม เช่น ชวนกันไปเดินเล่นชี้ของ ชวนกันไปคุยหนัง ร้องเพลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชนกรานีวัฒน์ (2551) ที่พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาในหอพักเอกสารที่จดทะเบียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษมีพฤติกรรมเชิงบวกในด้านการทำรายงานและความสัมพันธ์กับเพื่อนเหมาสมเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นพฤติกรรมด้านการทำทบทวนบทเรียนและด้านการใช้เวลาว่าง ตามลำดับ

2.2 นักศึกษาในที่พักเอกสารนี้มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักในที่พักเอกสารแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น การศึกษาครั้งนี้พบว่า พฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักศึกษากับเพื่อนที่เป็นคนรัก โดยภาพรวมอยู่ในระดับเทบจะไม่เคยได้แก่ ชวนไปเที่ยวสองต่อสองตามผับ บาร์ ชวนไปอยู่ห้องเดียวกัน ชวนเล่นการพนัน ขอเมี้ยดสัมพันธ์ ชวนทดลองและค้ายาเสพติด และพฤติกรรมการใช้ชีวิตกับเพื่อนที่เป็นคนรักที่ปรากฏบางครั้ง เช่น ชวนไปดูหนังสองต่อสอง ซึ่งเป็นกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ไม่ก่อให้เกิดผลเสีย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนกรานีวัฒน์ (2551) ที่พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาในหอพักเอกสารที่จดทะเบียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ มีพฤติกรรมด้านหนึ่งสินการใช้จ่าย และด้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาสมอยู่ในระดับปานกลาง จึงทำให้พฤติกรรมการใช้ชีวิตที่อาจทำให้เกิดปัญหามีอยู่บ้าง แต่ไม่มากเกินไป คือรู้จักจัดการกับปัญหาของตนได้ในระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สำหรับมหาวิทยาลัยในการจัดหลักสูตรให้กับนักศึกษาที่จะเข้าพักในที่พักเอกสารเกี่ยวกับการเลือกคนเพื่อน การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และการใช้ชีวิตกับเพื่อน

หรือเพื่อนที่เป็นคนรักได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้การอยู่ในที่พักเอกสารไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียน

2. สำหรับผู้ประกอบการที่พักเอกสารหรือผู้จัดการหอพักซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการที่จะดูแลนักศึกษาที่เข้าพัก แทนสถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัวด้วย ในการหาแนวทางการสื่อสารกับพ่อแม่ของนักศึกษาให้เกิดความไว้วางใจว่า การพักอาศัยในที่พักเอกสารไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. สำหรับผู้ประกอบการที่พักเอกสารหรือผู้จัดการหอพักในการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้มีความสะอาด สะอาด น่าอยู่และปลอดภัยเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เป็นสถานที่ดำเนินกิจกรรมที่สร้างสรรค์ของนักศึกษา

บรรณานุกรม

กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์. (2556). “การสร้างความเป็นมนุษย์:

สมบูรณ์แล้วหรือ?” วารสารนักบริหาร, 33(2), 29-30. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

(2551). เอกสารประกอบการประชุมติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานตามโครงการจัดระเบียบหอพัก และการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการออกตรวจหอพัก.

24 มกราคม 2551, โรงแรมบรินซ์พลาซ่า, กรุงเทพฯ. กรณ์ ปัญญา. (2542). การดำเนินชีวิตของนักศึกษาที่พักอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ข่าวสด. แฉ! นักศึกษาอยู่หอพักมหาวิทยาลัยใจแตกเพิ่ม. สืบค้น เมื่อ 23 มิถุนายน 2552, จาก <http://hilight.kapook.com/view/15036/2> ดุลดา จำจุรี และ บุบพา เมฆศรีทองคำ. (2555). “การพัฒนาภาวะผู้นำในนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา.” วารสารนักบริหาร, 32(1), 171.

พิมพ์ชนกรานีวัฒน์. (2551). การศึกษาพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษาในหอพักเอกสารที่จดทะเบียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมส่งเสริมศรัทธาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

ภัทรมน เพ็งสัม. (2544). พฤติกรรมเสพยาบ้าของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในโครงการสำรวจประจำงานประจำโรงเรียน จังหวัดนนทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมส่งเสริมศรัทธาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

ภัตรา นิคมานนท์. (2544). การวิจัยทางการศึกษา และ สังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: อักษรพิพัฒน์.

มณุชญา พุทธสุวรรณ. (2550). การเปรียบเทียบพฤติกรรม เชิงจิตรกรรมของนักศึกษาที่อยู่หอพักในมหาวิทยาลัย มหิดลและหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (สารานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล).

วีโกลักษณ์ เสริตรากูล. (กรกฎาคม-ธันวาคม2555). “ปัจจัย ที่มีผลต่อความสืบสืบและทางบทบาทของวัยรุ่นไทย.” *BU Academic Review*, 11(2), 2.

ศรีเรือน แก้วกังวลา. (2549). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิต ทุกวัย (พิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริพิชญ์ ฤทธิณเดชน์. (2546). ค่านิยมของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับความรัก คุ้ครอง และการแต่งงาน (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

ศูนย์สุขวิทยาจิต. Romantic & Erotic ความรัก...ความใคร่. สืบคันเมื่อ 23 มิถุนายน 2552, จาก <http://www.student.chula.ac.th/~49402729/teenage%20psyco.htm>

ศูนย์เฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจังหวัดเลย, การวิจัย. ชีวิตเด็กและเยาวชนในหอพักเอกชนจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2552. สืบคันเมื่อ 7 กรกฎาคม 2552, จาก <http://blog.m-society.go.th/media/users/socialwarning/research52.pdf>

สุจินต์ เพิ่มพิทักษ์ และทัศนีย์นารถ ลิ่มสุทธิวันภูมิ. (2553). “แรงจูงใจไฟลัมมที่ในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.” *BU Academic Review*, 9(1), 155.

สุพัตรา สุภาพ. (2535). ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิช จำกัด.

สุวรรณี ลิคนวนิช. (2554). “การส่งเสริมความเสมอภาค หญิงชายในระดับอุดมศึกษา”. วารสารนักบริหาร, 31(2), 58.

สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 9 กลุ่ม แผนงาน, การวิจัย. ปัจจัยจิตสังคมกับพฤติกรรมก้าวร้าว ของวัยรุ่นในสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 7. สืบคันเมื่อ 15 กรกฎาคม 2552, จาก <http://www.inspect9.moe.go.th/f9.htm>

อรัญญา นามแก้ว. (2538). ความลับพันธ์ระหว่างความคบหาดูดี ทางการเรียน เจตคติของการเรียนคณิตศาสตร์ กับผลลัมพุทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

Reader Digest. “วิธีรับมือกับลูกวัยรุ่น” สืบคันเมื่อ 15 กรกฎาคม 2552, จาก http://teenrama.com/dad_mam/ld_dad_mam_339.htm

Altman, I., & Taylor, D. (1987). “Communication in Interpersonal Relationships: Social Penetration Processes.” *Interpersonal Processes: New Directions in Communication Research*. Edited by Roloff M. & Miller G., 257-277. Newbury Park, CA: Sage.

Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. New York: General Learning Press.

Burleson, B.R. & Samter, W. (1994). “A social skills approach to relationship maintenance: How individual differences in communication skills affect the achievement of relationship functions.” *Communication and Relational Maintenance*. Edited by Canary D.J. & Stafford L., 66. Orlando: Academic.

Cunningham, J.A., Strassberg, D.S., & Hann, B. (1986) “Effects of Intimacy and Sex-role Congruency on Self-disclosure.” *Journal of Social and Clinical Psychology*, 4 (4), 393-401.

Feldman, M.P. (1993). *The Psychology of Crime*. Cambridge: Cambridge University Press.

Honeycutt, J. M. (1993). “Memory structures for the rise and fall of personal relationships.” *Interpersonal Communication: Everyday Encounters*. Edited by Wood J.T., 300. Belmont, CA: Wadsworth / Thomson Learning.

Petronio, S. (2003). *Boundaries of Privacy: Dialectics of Disclosure*. Albany: State University of New York Press.

Wood, J.T. (2008). *Communication Mosaics : An Introduction to the Field of Communication* (6th ed). Canada: Wadsworth, Cengage Learning, Nelson Education, Ltd.

_____. (2004). *Interpersonal Communication: Everyday Encounters* (4th ed.). CA: Wadsworth / Thomson Learning, Belmont.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวนันธ์ ลักษณ์วิช สำเร็จการศึกษา Ph.D. (Interpersonal Communication) มหาวิทยาลัย กรุงเทพ (โดยร่วมมือกับ Ohio University) ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) มหาวิทยาลัย ศิลปากร และ ศศ.บ. (ภาษาและวรรณคดีอังกฤษ-ฝรั่งเศส) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เคยดำรงตำแหน่งในหน้าที่ รองคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีผลงานทาง วิชาการ ได้แก่ บทความวิจัยเรื่อง 1. “Surveillance on University Students’ Living Behaviors in the Private Residence, Pathumthani, Thailand” ใน 2011 Conference Proceedings: 2011 Hawaii International Conference on Education 2. “เทคนิคการสอนผสม สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาในการสอน การสื่อสารระหว่างบุคคล” ในเอกสารการประชุมวิชาการ ระดับชาติ “การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ระดับ อุดมศึกษา” 28 เมษายน 2553 ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ บทความวิชาการ ได้แก่ “การส่งเสริมความเสมอภาคหญิง ชายในระดับอุดมศึกษา” (Promoting Gender Equality in Higher Education) ในวารสารนักบริหาร ปีที่ 31 ฉบับ ที่ 2 เดือนเมษายน-มิถุนายน 2554 และหนังสือ ได้แก่ “การสื่อสารในองค์การ” (Organizational Communication)